

چه کسانی در تیم مذاکره کننده هسته ای کنونی ایران حضور دارند؟

که در دوره ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد (۲۰۰۵-۲۰۱۳) رخ داد.

به نوشته وی، برخی از آن‌ها از مخالفان توافق چندجانبه برجام بوده‌اند؛ در حالی که برخی دیگر تکنوکرات‌های غیرسیاسی هستند.

سرپرست تیم، علی باقری کنی؛ از تیم جلیلی تا معاونت رئیس

به نوشته بروجردی، علی باقری کنی (متولد ۱۹۶۷) که در حال حاضر به عنوان مذاکره کننده ارشد هسته ای ایران فعالیت می‌کند، از خانواده‌ای سرشناس و سیاسی-مذهبی است. پدرش آیت‌الله محمدباقر باقری کنی، به مدت بیست و سه سال در مجلس خبرگان رهبری، نهادی که وظیفه انتخاب و نظارت بر عملکرد رهبری عالی ایران را برعهده دارد، بود. عموی وی آیت‌الله محمدرضا مهدوی کنی، وزیر کشور سابق و نخست وزیر موقت بود و در شماری از نهادهای مهم از جمله شورای انقلاب، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان و مجلس خبرگان عضویت داشته

وبگاه تحلیلی شورای آتلانتیک در مطلبی ضمن بررسی اعضای تیم مذاکره‌کنندگان ایران در وین نوشت: چندین عضو تیم ایران مرتبط با مذاکراتی هستند که در دوره ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد (۲۰۰۵-۲۰۱۳) رخ داد و از مخالفان توافق چندجانبه برجام بودند؛ در حالی که برخی دیگر تکنوکرات‌های غیرسیاسی هستند.

به گزارش اکوایران، مهرزاد بروجردی، استاد روابط بین الملل و مدیر دانشکده امور عمومی و بین الملل دانشگاه ویرجینیا تک، در مطلبی برای پایگاه تحلیلی شورای آتلانتیک با عنوان «چه کسی در تیم مذاکره کننده هسته‌ای کنونی ایران حضور دارد؟» نوشت: در حالی که مذاکرات هسته‌ای در وین ادامه می‌یابد، نگاهی به پیشینه اعضای کلیدی تیم مذاکره‌کننده ایران ممکن است به توضیح اینکه چرا احیای برنامه جامع اقدام مشترک ۲۰۱۵ (برجام) تاکنون بسیار دشوار بوده است کمک می‌کند.

دیپلمات‌های محافظه‌کار + تکنوکرات‌های غیرسیاسی

بروجردی در ادامه نوشته است، چندین مورد از آن‌ها مرتبط با مذاکرات شکست خورده‌ای هستند

است. برادر وی نیز داماد رهبر عالی ایران است.

باقری کنی به عنوان اقتصاددان در دانشگاه امام صادق (ع)، معروف به هاروارد ایران، آموزش دید. وی مسئولیت امور اروپای وزارت امور خارجه (۱۳۸۵-۱۳۸۷)، معاونت سیاست خارجی شورای عالی امنیت ملی (۱۳۸۷-۱۳۸۷) و عضویت در تیم مذاکره کننده هسته ای در دوره سعید جلیلی از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۳ را بر عهده داشته است.

در سال ۲۰۱۳، او ریاست کمپین شکست خورده ریاست جمهوری سعید جلیلی علیه حسن روحانی را بر عهده داشت.

پیش از زوری کار آمدن دولت ابراهیم رئیسی، باقری کنی به عنوان معاون امور بین الملل قوه قضائیه و دبیر شورای عالی حقوق بشر- نهادی که عمدتاً وظیفه دفاع از کارنامه ایران در محافل بین المللی را بر عهده دارد- از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۱ خدمت کرده است.

مهره اقتصادی تیم ایران؛ مهدی صفری

کوابران پیشتر در مطلبی مفصل به معرفی این چهره اقتصادی تیم

ایران در وین پرداخته است؛ مهدی صفری در تاریخ ۲۳ شهریور ماه سال ۱۴۰۰ از سوی حسین امیرعبدالهیان، وزیر امور خارجه دولت رئیسی به عنوان معاون دیپلماسی اقتصادی منصوب و جانشین سیدرسول مهاجر شد. وی از دور هفتم مذاکرات هسته ای وین که به دلیل تغییر دولت در ایران پس از چندماه وقفه از سر گرفته شد، در تیم جدید ایران به سرپرستی علی باقری کنی، حاضر بود و به عنوان دیپلماتی با زمینه های اقتصادی، نقش ویژه ای هم در رایزنی های سیاسی و هم در مذاکرات کارشناسی مربوط به لغو تحریم ها داشته است.

صفری که اکنون به عنوان مغز متفکر بخش عملیاتی تیم دیپلماتیک ایران در حوزه اقتصاد برای مذاکرات احیای برجام در وین شناخته می شود، سابقه حضور در مذاکرات هسته ای در دولت احمدی نژاد را در کارنامه دارد که هدایت تیم ایران بر عهده سعید جلیلی بود. مهدی صفری، در هر چهار دولت هاشمی رفسنجانی و محمد خاتمی، سمت های دیپلماتیک مهمی داشت، از جمله ۲ سال به عنوان کاردار سفارت ایران در آلمان (

۱۹۸۹-۱۹۹۱)، ۳ سال به عنوان سفیر ایران در اتریش (۱۹۹۲-۱۹۹۵) و ۶ سال به عنوان سفیر ایران در روسیه (۱۹۹۵-۲۰۰۱) خدمت کرده است. این دیپلمات سپس در وزارت خارجه دولت احمدی نژاد، ابتدا معاون وزیر خارجه در امور آسیا، اقیانوسیه (۲۰۰۵-۲۰۰۷) و در ادامه معاون او در امور اروپا (۲۰۰۵-۲۰۰۹) بوده است. صفری در سال ۲۰۰۹ به عنوان سفیر در انگلیس معرفی شد اما یک سال بعد و پس از بدتر شدن روابط دیپلماتیک ایران و انگلیس، به عنوان سفیر ایران در چین (۲۰۱۰-۲۰۱۴)، عازم پکن شد. در سال ۲۰۱۴ علی اصغر خاجی، جانشین وی شد.

صفری در بخش خصوصی نیز دارای تجارب خاصی بوده است و هم چون سمت های دولتی با طیف گسترده ای کار کرده است از نهادهای حاکمیتی تا شرکت های کاملاً خصوصی. او رئیس هیأت مدیره شرکت مخابرات ایران و رئیس کمیته تعاملات با کشورهای خارجی در ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) بود. گفته می شود صفری در سال های حضور در ستاد اجرایی فرمان امام، نقش

مجموعه ای از مقامات عالی رتبه محافظه کار که مخالف دیپلماسی هسته‌ای رئیس جمهور سابق حسن روحانی بودند.

عسگری در سرمقاله دسامبر ۲۰۲۱ که در آفرینش نوشت، استدلال کرد که حتی اگر ایران بتواند تحریم‌ها را بردارد، شرکت‌های غربی حاضر به سرمایه‌گذاری در ایران نخواهند بود. بروجدردی در ادامه ادعا کرده است: مهدی هاشمی، پسر علی اکبر هاشمی رفسنجانی، رئیس جمهور سابق، که در سال ۱۳۹۴ به اتهام اختلاس، ارتشاء و جرایم امنیتی به ۱۰ سال زندان محکوم شده بود، مدعی شده است که عسگری مسئول تحقیق درباره پرونده وی و بازجویی از او، در زندان بوده است.

دارند- سال‌ها به عنوان سفیر کشور فعالیت کرده است.

۲ عضو هسته‌ای سابق شورای عالی امنیت ملی حمیدرضا عسگری

نویسنده در ادامه آورده است: حمیدرضا عسگری، رئیس سابق کمیته هسته‌ای شورای عالی امنیت ملی است. او بیش از یک دهه در مذاکرات هسته‌ای شرکت داشته است و در زمان تصدی سعید جلیلی (۲۰۱۳-۲۰۰۸) به عنوان مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای، سرپرستی تیم کارشناسان ایران را برعهده داشت. گفته می‌شود عسگری که دارای مدرک لیسانس الهیات است، مدیرکل سازمان‌های بین‌المللی در سازمان اطلاعات متعلق به «قراگاه عمار» بوده است،

مهمی در جذب فاینانس‌های چینی داشته است. ریاست هیئت‌مدیره، مدیرعاملی صنایع الکترونیک شیراز و مدیرعاملی شرکت توسعه اعتماد مبین بخشی دیگر از کارنامه کاری او است.

در حادثه تلخ در منا در سال ۱۳۹۴، مهدی صفری جزء مفقودین اولیه حادثه بود اما مشکلی برای او ایجاد نشد. صفری دارای دکترای الکترونیک و مخابرات است که مانند اکثر اعضای تیم مذاکره‌کننده سابق و برخلاف اکثر اعضای تیم کنونی ایران، در ایالات متحده دانشجوی بود و در دانشگاه جورج واشنگتن در رشته علوم سیاسی تحصیل کرده است.

از سوی دیگر، تجربه دیپلماتیک صفری در سفارت‌خانه‌های مختلف ایران، به طور خاص در مذاکرات کنونی می‌تواند تسهیل‌گر روند جاری باشد؛ صفری در آلمان - عضو مهم اروپایی مذاکرات - کاردار سفارت ایران بوده است، در اتریش - جایی که مذاکرات در آن جریان دارد - و نیز در چین و روسیه - دو کشوری که در میان طرف‌های مذاکرات هسته‌ای، موضع نزدیک‌تری به ایران

به ادعای نویسنده، همچنین از عسگری به عنوان بازپرس پرونده شاهین دادخواه و سید حسین موسویان، دو تن از اعضای سابق تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران بوده است که به جاسوسی متهم شدند. گفته می‌شود وی بازپرس پرونده هنگامه شهیدی، روزنامه نگار و مشاور مهدی کروبی، رئیس سابق مجلس ایران که از سال ۱۳۹۰ در حصر خانگی به سر می‌برد، بوده است.

احمد اسدزاده

احمد اسدزاده، به مدت یک دهه دبیر کمیته انرژی دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی بود و سپس مسئولیت میز آمریکای لاتین دفتر تجارت و امور بین الملل وزارت نفت را بر عهده گرفت. وی در شهریور ۹۳۱ به عنوان سرپرست معاونت بازرگانی و امور بین الملل وزارت نفت منصوب شد.

وی دارای مدرک لیسانس مهندسی نفت از دانشگاه صنعت نفت و در حال گذراندن دوره دکتری مدیریت استراتژیک در دانشگاه دفاع ملی ایران است.

تکنوکرات‌های معرب و غیرسیاسی
اسماعیل بقایی هامانه

اسماعیل بقایی هامانه در سال ۱۳۹۷ به وزارت امور خارجه پیوست و سمت‌های زیر را بر عهده داشت: مشاور حقوقی و کارشناس کمیته ششم نمایندگی دائم ایران در سازمان ملل در نیویورک (۲۰۰۶-۲۰۱۱). معاون و سپس رئیس بخش معاهدات و حقوق بین الملل وزارت امور خارجه (۲۰۱۱-۲۰۱۵)؛ مشاور ارشد عباس عراقچی، معاون سابق مذاکره کننده هسته‌ای در دوره روحانی (۲۰۱۲-۲۰۲۰)؛ مدیرکل گروه ویژه اجرای برجام در وزارت امور خارجه (۲۰۱۵-۲۰۱۸)؛ سفیر و نماینده دائم دفتر سازمان ملل متحد در ژنو (از سال ۲۰۱۸).

بقایی هامانه، دارای مدرک کارشناسی ارشد حقوق بین الملل از دانشگاه شهید بهشتی و دومین کارشناس ارشد دیپلماسی و سازمان‌های بین المللی از دانشکده روابط بین الملل وابسته به وزارت امور خارجه است. وی در حال حاضر دانشجوی دکتری حقوق بین الملل عمومی دانشگاه تهران است. او قبلاً عمدتاً در مورد موضوعاتی مانند تروریسم و سازمان‌های بین المللی نوشته است.

بهزاد صابری انصاری

بهزاد صابری انصاری پیش از این معاون دانشکده روابط بین الملل (۲۰۰۳-۲۰۰۷)، کارشناس حقوقی سفارت ایران در لاهه (۲۰۰۷-۲۰۱۱)، نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد در وین (۲۰۱۲-۲۰۱۵) بوده است.

وی مدیرکل امور حقوقی بین المللی وزارت امور خارجه (از سال ۲۰۲۰). وی در دوره‌های قبلی مذاکرات هسته‌ای، دستیار عباس عراقچی مذاکره کننده هسته‌ای بود و در ژانویه ۲۰۱۹ مشاور ارشد محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه وقت شد.

صابری انصاری، مدرک کارشناسی ارشد خود را در سال ۱۳۸۱ از دانشگاه تهران و مدرک دکتری خود را در حقوق بین الملل دریافت کرد. در دانشگاه تهران در سال ۲۰۱۱، وی کتابی در مورد معاهدات و کتاب دیگری در مورد سازمان جهانی مالکیت فکری نوشته است.

ابراهیم شیبانی

ابراهیم شیبانی (متولد ۱۹۸۴) اقتصاددانی است که تحصیلات آمریکایی دارد. او فوق لیسانس و دکترای خود را در اقتصاد از دانشگاه بلومینگتون ایندیانا در سال‌های ۱۹۸۳ و ۱۹۸۱ به دست آورد. وی در

سال ۱۳۶۲ به ایران بازگشت و طی دو دهه بعد به عنوان رئیس شورای پول و اعتبار، نهاد سیاستگذار پولی، شورای بورس و شورای عالی بانک های ایران فعالیت کرد.

وی همچنین در سازمان مدیریت و برنامه ریزی و مرکز آمار ایران سمت های عالی را بر عهده داشت. شیبانی همچنین استاد اقتصاد دانشگاه تهران از سال ۷۳۱ (اکنون بازنشسته) و معاون بانک مرکزی ایران (۱۳۸۶-۱۳۸۲) بوده است.

مهمتر از آن، نقش های سابق وی ریاست بانک مرکزی ایران (۲۰۰۳-۲۰۰۷) و سفیر در اتریش، اسلونی و اسلواکی (۲۰۰۸-۲۰۱۴) بوده است. وی در خرداد ۱۳۹۳ از سوی رهبری عالی ایران به عضویت شورای راهبردی روابط خارجی منصوب و به عنوان رئیس کمیسیون اقتصادی این شورا مشغول به کار شد.

علی فکری

علی فکری در سال ۱۳۵۷ به وزارت امور خارجه ایران پیوست و در شهریور ۱۳۹۰ به عنوان معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان سرمایه گذاری، کمک های اقتصادی و فنی ایران منصوب شد. وی پیش از این به عنوان

رایزن اقتصادی سفارت ایران در چین (۱۳۸۷) خدمت کرده است. (۲۰۱۲-۲۰۱۴) و در ایتالیا (۲۰۱۴-۲۰۱۷)، رئیس اداره برنامه ریزی اقتصادی وزارت امور خارجه (۲۰۱۷-۲۰۱۸)، رئیس دفتر نظارت و مقابله با تحریم ها (۲۰۱۸-۲۰۲۰) و معاون نمایندگی ایران در چین (۲۰۲۰-۲۰۲۱).

فکری دکترای اقتصاد را از دانشگاه اصفهان گرفته و استاد دانشگاه امام صادق بوده است.

* محمدرضا غائبی

محمدرضا غائبی (متولد ۱۳۵۰) در سال ۱۳۹۷ مدرک دکترای روابط بین الملل را از دانشگاه شهید بهشتی گرفت و در حال حاضر کاردار ایران در سازمان های بین المللی مستقر در وین است.

او قبلاً مقالاتی در مورد جنبش عدم تعهد، حقوق بشر، تجارت جنوب-جنوب و سازمان های بین المللی در مجلات سیاست خارجی و روزنامه های محافظه کار مانند رسالت منتشر کرده است.

رضا نجفی

رضا نجفی از مهر ۱۳۹۰ معاون بین الملل و حقوقی وزیر امور خارجه است. وی مدرک دکترای خود را در

رشته حقوق بین الملل از دانشگاه تهران گرفته است.

وی پیش از این سمت های زیر را بر عهده داشته است: مشاور اول نمایندگی ایران در سازمان ملل در نیویورک (۱۳۸۱-۲۰۰۶)، مدیرکل صلح و امنیت بین المللی وزارت امور خارجه (۲۰۰۶-۲۰۱۳)، و سفیر ایران در آژانس بین المللی انرژی اتمی در وین (۲۰۱۳-۲۰۱۸).

نجفی در جنگ هشت ساله ایران و عراق اسیر جنگی بود.^۱

۱. منبع اصلی:

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/iransource/whos-on-irans-current-nuclear-negotiating-team-some-have-controversial-pasts/>

منبع ترجمه:

<https://ecoiran.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%B3%D8%B7%D8%A7%D8%B3%D8%B7-%D8%A7%D8%B9%D8%B6%D8%A7%D8%B7%D8%A7%D8%B9%D8%B6%D8%A7%D8%B7%D8%B1-%D9%85%D8%B0%D8%A7%DA%A9%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D9%88%D8%B7%D9%86>